

bb 80. a filharmoniai társaság nagyszerű hangversenye a zeneakadémián

t ol/ik/m/la

1963. szeptember 30.

a budapesti zenei hetek keretében a filharmoniai társaság hétfőn este nagyszerű hangversenyt adott a zeneakadémián. a hangverseny műsora a következő volt wagner: tannhäuser-nyitány, rahmaninov: d-moll zongoraverseny, muszorgszkij: hajnal a moszkva-folyó felett, kodály: háry jános - szvit. vezényelt németh gyula, közreműködött viktor merzsanov szovjet zongoraművész. /mti/

---

bb 81. [redacted] filmbemutató a magyar sajtó házában

t s/gg/m

1963. szeptember 30.

frantisek pisek, a csehszlovák szocialista köztársaság magyarországi nagykövete hétfőn este a magyar sajtó házában filmbemutatót rendezett a müncheni egyezmény aláírásának 25 évfordulója alkalmából. a [redacted] filmbemutatón részt vett hollai imre, az mszmp központi bizottságának külügyi osztály-vezetője, mód péter, a külügyminiszter első helyettese és erdélyi károly külügyminiszterhelyettes. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja is.

a magyar sajtó házában levetítették a csehszlovák riportereknek a müncheni egyezmény aláírásáról készített dokumentumfilmjét. ezután bemutatták az 1963. évi moszkvai nemzetközi filmfesztivált aranydíjával kitüntetett a halál neve: engelchen című csehszlovák filmet. a filmet a kadár-klos cseh rendezőpár készítette ladislav mnacko szlovák író hasonló című regényéből. a film a csehszlovák és a szovjet partizánok életét, morvaország és szlovákia határán vívott harcát mutatja be. /mti/

20.45/n

-42-

— VÉGE —

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 189-490, 369-590
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

60.008

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. október 1.

bb 1. a sámson és delila felújítására készül az erkel színház

i ol/gk/m/fm

1963. október 1.

az erkel színház még ebben az évben felújítja saint-saens /umlautos/ sámson és delila című művét. októberben megkezdik a zenekari próbákat. a premier a tervek szerint december elsején lesz. az előadásokat komor vilmos és varga pál felváltva vezényli, a rendező dr. kenessey ferenc, a díszleteket fülöp zoltán, a jelmezeket márk tivadar tervezi. a címszerepeket kettős szereposztásban joviczky józsef és pálos imre, illetve komlóssy erzsébet és szabó anita énekli. /mti/

---

bb 3. mitől jellegzetes a badacsonyi bor? - tudományos kísérlet döntötte el a szőlészek vitáját

vid/j/m/ká

1963. október 1.

a szőlészeti kutató intézet badacsonyi telepén a kísérleti eredmények választ adtak arra az évek óta vitatott kérdésre, hogy mikor fejtsék a badacsonyi borkokot. a borvidék régi szőlészei azt állítják, hogy a seprő teszi jellegzetessé, „badacsonyivá”, a borokat, s ezért minél hosszabb ideig álljanak a leülepedett salakon. velük ellentétes véleményt vallanak az európai szokásokat és igényeket ismerő modern szakemberek. szerintük a zajos erjedés után néhány nappal el kell végezni a fejtést, így kellemes, könnyű borokat nyernek.

kis ervin, a szőlészeti kutató intézet tudományos munkatársa részletes elemző munka után megállapította, hogy a tiszta seprőből a borba jellegzetes zamat vándorol, emellett az élesztőben gazdag anyag még b-vitamint is ad át a közkedvelt italnak. ez a folyamat azonban csak bizonyos ideig egészséges. két, két és fél hónap múlva a forrás után ugyanis bomlásnak indul a seprő, és megzavarja a bor egészséges fejlődését. így a leghelyesebb, ha a zajos erjedés után másfél hónappal tisztítják meg a badacsonyi borokat. /mti/

-1-

bb 2. átadták az Üllői uti új városrész „kapuját”,

1 sb/lk vm vg

1963. október 1.

új épülettel gazdagodott az Üllői uti lakótelep. a 44-es építőipari vállalat dolgozói átadták az Üllői ut és az ecseri ut sarkán épített 8/a-b jelű épületet. ez a nyolcemeletes toronyház az új városrész „kapuja”, amely a korszerű település határát jelzi és hangsúlyozza. ezt a házat látja meg először mindenki, aki a belvárosból az új lakótelepre látogat. a modern toronyházban 74 lakás van, de ehhez az épülethez tartozik a b-jelű üzletpavilon is, amelyben bisztrót, önkiszolgáló ételmisszerboltot és ruházati szaküzletet nyit a kereskedelem. lakásszövetkezet lesz a gazdája az új épületnek, amelynek tagjai előreláthatólag október végén foglalhatják el új otthonaikat./mti/

- . -

bb 4. egy perc alatt megsül a virsli, két perc alatt a máj - üzemi olajsütő mintapéldánya készült el pápán

vid te vm szf

1963. október 1.

a pápai elekthermax háztartási gépgyár kísérleti műhelyében sikerrel próbálták ki a nagykonyhai olajsütő mintapéldányát. a készülékkel, higiénikus körülmények között, egyszerre ötven személynek süthetnek húst, burgonyát vagy tésztaféléket. a húst lyukasított tálcára rakják és így süllyesztik forró olajba. a virsli egy-egy perc alatt pirul ropogósra, a máj pedig két perc alatt sül át. az olajat közvetlenül melegítő ugynevezett csőfűtőtestek, hőfokszabályozóval működnek. a szakács 100-220 fok között szabályozhatja az olaj hőmérsékletét.

a készüléket exportra gyártják majd sorozatban, de a hazai vendéglátóiparnak is juttatnak belőle./mti/

- . -

bb 5. sirályszigetek a tiszán

vid j vm ká

1963. október 1.

érdekes látványt nyújt ezekben a napokban a tiszta szegedi szakasza: a leapadt folyóból sorra emelkednek ki a homokszigetek. az újszegedi oldalon egymás mellett nyolc sziget fehérlik a vizen. észrevették ezt a tiszta felett keringő vízi madarak, s néhány napja itt telepedtek meg. dankasirályok százai csapatok szállták meg az apró szigeteket. a tiszaparti járókelők távcsövekkel figyelik a sirályok életét. a madarak rendszeresen felkerekednek és megszállják a közeli földeket, ahol a szántótraktorok nyomában szedegetik a mezeti kártevőket. az egyre szaporodó kis szigetek és a rajtuk pihenő sirályok érdekes őszi színpompái a tiszai tájnak./mti/

- . -

-2-

bb 6. pályázat iskolai oktatófilmekre

1 vt/hné szb sr

1963. október 1.

az egészségügyi és művelődésügyi minisztérium, a szakszervezetek országos tanácsa, valamint a pedagógusok szakszervezete pályázatot hirdet az általános- és középiskolai gyakorlati foglalkozásokkal, illetve a szakmai előképzéssel kapcsolatos egészségvédelmi oktatófilmekre.

a pályázaton részt vehet valamennyi gyakorló pedagógus, iskolaelőorvos, üzemi orvos, egészségügyi dolgozó, illetőleg munkásvédelemmel foglalkozó üzemi, vállalati, egyetemi, főiskolai, tudományos intézeti dolgozó.

a szakmai forgatókönyv tervezete, a pályamunka terjedelme minimumálisan tíz, maximálisan 16 gépelt oldal lehet. egy pályázó

több forgatókönyv-tervezettel is jelentkezhet.

pályadíjak: egy 2000 forintos első díj, két 1000 forintos második és ugyancsak két 500 forintos harmadik díj. ezenkívül kiadják az egészségügyi minisztérium, a művelődésügyi minisztérium, valamint a pedagógus szakszervezet elnökségének 1000-1000 forintos különdíját is. nyertes és nem nyertes pályamunkák készítői egyaránt részesülhetnek különdíjban. a pályázat nem jellegű. a forgatókönyv-tervezeteket három példányban, december 1-ig kell beküldeni a pedagógusok szakszervezete munkaügyi és szociális osztályának /budapest, 6. kerület gorkij fasor 10./ /mti/

- . -

bb. 7. a bajai csillagvizsgálóban rendszeresen tartanak előadásokat a természetes és mesterséges égítéstekről

vid fm/tné özb fm

1963. október 1.

a bajai csillagvizsgáló intézetben ősztől kezdve rendszeresen tartanak előadásokat az égítéstekről és a mesterséges holdakról. az előadásokra a környező állami gazdaságok és termelőszövetkezetek dolgozóit hívják meg. a város általános és középiskolái tanulói is rendszeresen látogatják majd a csillagvizsgálót./mti/

- . -

bb 8. kétezer éves lékelt koponyát találtak tokodon

vid fm/tné szb fm

1963. október 1.

a tokodi iszapgödörnél a vízgyűjtő keltakori sír maradványait mosta ki. több edénnyel, emberi csontokkal együtt a halott koponyája is felszínre került. a koponyán két műtét nyomait fedezték fel. az egyiket a kelta emberen egészen fiatal korában hajtották végre, a későbbi halálát okozta./mti/

viszont

- . -

9.00/a

- 3 -

bb.9. elektromos félvezető 50-60 kilométerrel alattunk - a soproni kutató laboratórium eredményei

1 tz/lk-lm vg

1963. október 1.

a 9. geofizikai szimpóziumon kerültek a szakmai nyilvánosság elé a magyar tudományos akadémia soproni geofizikai kutató laboratóriumának legújabb eredményei.

dr. ádám antal osztályvezető, valamint bencze páál és verő józsef tudományos munkatársak ez alkalommal a laboratórium három eredményéről számoltak be.

a legérdekesebbnek talán az tekinthető, amelyet a föld felső köpenyének kutatásában értek el. sikerült ugyanis megállapítani, hogy a magyar medence alatt a felső köpeny elektromos felépítése jelentős mértékben eltér az általánostól. 50-60 kilométeres mélységben rábukkantak arra az elektromosan jól vezető rétegre, amelyet a világon eddig alig egy-két helyen sikerült megtalálni. e réteg kialakulásában szerintük jelentős szerepet játszhatik a magyar medencének egyik különleges sajátossága. ilyen mélységekben ugyanis már a félvezetés érvényesül, ami szorosan összefügg a hőmérséklettel. nálunk pedig a „hőfluxus”, vagyis a mélységből feltörő hőáramlás sokkal erősebb a világátlagnál, s ezért aránylag kis mélységekben is fenn tud tartani olyan hőmérsékleteket, amelyeken ezek a rétegek félvezetők lesznek.

másik nagy eredményük az az eljárás, amellyel minden kutatófurás nélkül, kizárólag a természetes földi áramok mérése útján, a felszínről tudják megkülönböztetni a több ezer méteres üledék alatt fekvő kőzetek típusait. ilyen módszerrel ilyen eredményt eddig még sehol másutt nem sikerült elérni.

végül - és ez a harmadik siker - olyan automatikus műszert dolgoztak ki a földi áram mérésére, amely nemcsak összegyűjti, hanem fel is dolgozza azokat az adatokat, amelyekből eddig csak hosszas munka árán lehetett ismereteket szerezni az üledék-réteg alatt fekvő kőzetekről. az új műszerről viszont csupán három adatot kell leolvasni, amelyekből az eredmény egy diagram segítségével percek alatt, minden külön feldolgozási munka nélkül megállapítható. a rendelkezésre álló szakirodalom tanúsága szerint ez a műszer meghaladja a jelenlegi világszínvonalat. /mtl/

--

9.05/a

- 4 -

me

bb 10. december végére befejezik a klotild 1. palota restaurálását

1 hbj/lk szb vg

1963. október 1.

évek óta egyik „látványossága”, a belvárosnak a két klotild palotát körülölelő állványerdő. a restaurálók kénytelenek voltak ilyen nehéz állványt vonni az épületek köré, mert több mázsa sulyu köveket kellett a tornyokhoz és a párkányokhoz emelni.

az építési szakemberek elmondották, hogy valóban elhúzódtak a munkálatok, mert az épületfelújítást szinte mindvégig kísérte a kőfaragó szakmunkáshiány. most már azonban közeledik a restaurálás befejezése. a klotild 1. palota - amelyet a szabadsajtó utja - felszabadulás tér - kigyó utca - váci utca határol - homlokzata december végére elkészül. olyan szép lesz, mint újkorában. a meglazult kőelemeket mind kicserélték, a téglafelületekre rakódott vaslag kormot, piszkot, egy újszerű mosóeljárással sikerült letisztítani és előtűnt a téglafelület élénk sárga színe. a palota belső részén még 1964 első negyedében is dolgoznak az asztalosok és néhány üzlet portáljának kialakítása is áthúzódik a jövő évre.

megfelelően halad a klotild 2. palota helyreállítása is. a szabadsajtó utja és a váci utcai homlokzatot november végére rendbehozzák, a duna utcai homlokzat 1964 harmadik negyedében készül el. itt is új fémportálokat kapnak az üzletek, s itt is szinte mindenegyes kőelemet megerősítettek. /mtl/

--

bb 11. a duna alatt jut a sziget csáposkutjainak vize a pesti hálózatba

1 hbj/sze szb vg

1963. október 1.

a margitszigeti csáposkutakból nyert víz eddig a szigeti gépház segítségével a margit-híd alatt vezetett csöveken jutott pesti-re a hálózatba. a víz továbbítására szolgáló gépház azonban - más hasonló berendezésekhez viszonyítva - rengeteg energiát fogyasztott, mert korszerűtlenek voltak a gépek. a gépház ugyanis már eleve ideiglenes jelleggel épült. előbb-utóbb tehát teljesen fel kellett volna újítani. ehelyett a vízművek szakemberei jobb megoldást választottak. néhány nap óta a szigeti csáposkutakban „termelt”, vizet távvezérléssel, illetve automatikus berendezésekkel a duna medre alatt levő vasbeton csövön át a sziget utcai földalatti gépházba vezetik, ahonnan korszerű gépekkel továbbítják a hálózatba. ezzel nagymennyiségű energiát takarítanak meg, csökkentik a vízművek önköltségét. /mtl/

--

9.10/a

- 5 -

me

bb 12. fél évszázad a víz mellett

vid j-lm ká

1963. október 1.

kereken fél évszázaddal ezelőtt, 13 éves korában szegődött édesapja, nagyapja nyomdokaiba bozóki lászló, a szolnoki felszabadulás halászlé tsz tagja. a 46 holdas kakati víztározó partján ült halászlé tsz most - korára való tekintettel - új beosztást kapott: javítja a hálót és bográcsban főzi az izletes halászlét. fél évszázad alatt nemcsak a halfogás, hanem főzés tudományát is kitűnően elsajátította, messze vidéken híres az általa készített, csipős paprikával ízesített halászlé.

az elmúlt évtizedek alatt sokszor pártolt hozzá a halászlé szerencse. a tiszán, a holt-ágakban, a környék víztározóin felállított varsáival és hálósíval mintegy 500 mázsa nemes halat: pontyot, harcsát, kecseget, márnát fogott ki. legnagyobb zsák-mánya egy 80 kilós harcsa volt. /mti/

--

bb 13. jonathán-szüret a nyírségi almáskertekben

vid j-lm ká

1963. október 1.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezeteiben teljes lendülettel hozzáláttak a legkeresettebb téli alma, a jonathán betakarításához. 190 termelőszövetkezetben, mintegy harmincezer, vödörkbe, kosarakba szedik az értékes gyümölcsöt. a terméskilátások jók. a nagyüzemi kertekben a kedvező időjárás hatására szelesebb, izletesebb a gyümölcs és az átlagtermés eléri a holdankénti 100 mázsát. kimagasló, 160 mázsán felüli eredményt értek el a tuzséri rákóczi tsz tagjai. gondosan megóvták gazdag almatermésük minőségét is. tizennégyszer permetezték kertjeiket és most a betakarításnál kiderült, hogy a termés 90 százaléka alkalmas exportra.

a gyümölcszüret aprólékos munkáját az idén gépesítették először a nyírségi közös gazdaságok. ötvennégy, egyenként 100 holdnál nagyobb kertben alkalmazzák a jól bevált, görgős szedőállványokat, a motoros vontatású csuszólapokat, a ládaemelő-hidraulikákat, a válogató- és osztályozó-futószalagokat. a nyírség futóhomokján termelt izletes almából előrejeláthatóan 14 500 vasúti vagon raknak meg a nagyüzemek. a gyümölcszedéssel egyidőben megindult az export is. /mti/

--

9.256/a

- 6 -

mo

bb 14. mesterséges szívinfarktus - állatkísérletekben tanulmányozzák a táplálkozás hatását a szív állapotára

i ms/gk szb sr

1963. október 1.

a budapesti orvostudományi egyetem kórleletani intézetében dr. sós józsef professzor és munkatársai több éve állatkísérleteket végeznek a szívinfarktus okainak és folyamatának felderítésére. a kísérleti állatoknak a szívizmot károsító étrendeket állították össze. az étrendben d-2 vitamin túltáplálás, koleszterin etetés, fehérjék és ásványi sók nem egészséges arányú adagolása szerepelt.

az olyan táplálás hatására, amelyben az említett károsító tényezők mind szerepeltek, az állatok már 4-6 hét alatt szívinfarktusban pusztultak el. ez a hatás később következett be, ha valamelyik károsító tényezőt elhagyták. úgy találták, hogy különösen a szervezet sóterhelése van nagy hatással az infarktus kialakulására. főleg a kálium és kisebb mértékben a magnézium hiánya növeli az infarktus veszélyét, különösen ha ugyanakkor a táplálék gazdag nátriumsókban és foszfátokban. legkevésbé a d-2 vitamint bőségesen károsította közvetlenül a szívizmot, viszont nagyon fokozta az érrelmeszesedést. a kutatóknak az a véleményük, hogy ez a tényező főleg a többivel együtt hat. a d-2 hipervitaminózis ugyanis elősegíti az érrelmeszesedést, ezzel emeli a vérnyomást és fokozza a szív munkáját, másrészt rontja a koszorús erek keringését.

érdekes a kutatóknak az a megállapítása, hogy a szívizom

infarktusra vezető elváltozásai nem a kifejezetten magas vérnyomást okozó étrendeknél következtek be, hanem a mérsékeltebben magas vérnyomást előidéző komplex károsító táplálék hatására. a pajzsmirigy működése is befolyásolja a szívelváltozást. ha a pajzsmirigy működése a normálnál gyengébb, ez káros hatással van az érrendszerre, de ritkábbá teszi a szívelváltozást. a pajzsmirigy-túltengés nagyon rontja az állatok általános állapotát, de nem segíti elő a szív és az érrendszer megbetegedését. /mti/

--

bb 15. gazdag program fejér megyében az 1963-64-es népművelési évadra

vid tné szb fm

1963. október 1.

fejér megyében elkészült az 1963-64-es népművelési évad programja. a sokrétű program meghatározza, hogy a tudományos ismeretterjesztő társulat munkájában elsősorban a felnőtt lakosság szakmai műveltségének fejlesztését állítják előtérbe. a fejér megyei múzeumok igazgatósága tervbevette több új helytörténeti múzeum létesítését. így néprajzi múzeum létesül sukorón, bodajkon pedig egy régi vizimalmot rendeznek be helytörténeti múzeumnak.

/folyt.köv./
9.55/a

- 7 -

mo

bb 15. /gazdag program... 1. folyt./- szb

tervbe vették továbbá a velencei tavi muzeum és a móri helytörténeti muzeum létrehozását is. a jövő évi alba regia napokon kerül sor tácon a szabadtéri muzeum felavatására is. gazdag műsorral rendezik meg a nagy tömegeket megmozgató falunapokat, és a hagyományos velencei tavi karnevált is. a falvakban képzőművészeti kiállításokat nyitnak. kiterjesztik a megyei filmhíradó munkáját. nagy gondot fordítanak a falvakban az olvasómozgalmak kiszélesítésére is. /mti/

..

bb 16. a lakosság jobb ellátására távlati fejlesztési tervek készülnek a kerületekben

1 hi/hné szb sr

1963. október 1.

néhány kerületben elkészült, s a végrehajtó bizottság elé került a tanácsi munka egy-egy fontosabb ágazatának távlati fejlesztési terve.

az aránylag kis területen elhelyezkedő, de igen magas lélekszámú 7. kerületben különösen a kereskedelmi hálózat fejlesztése kíván előrelátó tervezést. egyetlen adat jól szemlélteti ezt: az elmúlt tíz évben mindössze kilenc új bolt nyílt, a forgalom viszont 62 százalékkal növekedett. a most elkészült, 1970-ig szóló terv mintegy 25 millió forintot irányoz elő az üzlethálózat és a vendéglátóipar fejlesztésére. közért-vonalon például 32 boltot érint a távlati program. ezek között a legjelentősebb lesz a landler jeno ut 35 szám alatti közért-üzlet korszerűsítése, egymillió forintos költséggel.

a kerület vendéglátóipara arra törekszik, hogy a már meglévő megleghenyhás éttermek bővítése és korszerűsítése, s még több helyen kívánja bevezetni a kulturáltabb kiszolgálási formákat. már a jövő évben sor kerül például a sportcsarnok étterem teljes felújítására. a dob utca 70. szám alatti postakürt éttermet speciális szárnyas- és vadhus ételeket készítő üzemmé fejlesztik. a nagyforgalmu tanács-körsz, amelynek még a környékén sincs egyetlen étterem sem, korszerű önkiszolgáló éttermet kap. a lenin körút 53. szám alatti vendéglátó-kombinát - világvárosi színvonalu önkiszolgáló étterem - büfé - nyílik majd. a kerület vendéglátóiparának fejlesztésére szánt, több mint 15 millió forintos előirányzaton felül a távlati tervben egy ugynevezett „alpesi falu„ létesítése is szerepel. ez a zenés, műsoros étterem előreláthatólag dohány utcában kap majd helyet.

újpesten a javító-szolgáltató tevékenység fejlesztése igényel fokozott figyeelmet. különösen az ugynevezett elektro-akusztikai cikkek - rádió, televízió, magnetofon, stb. - javítása iránt növekszik az igény. egy korábbi felmérés adatai szerint ugyanis a kerületben mintegy 9000 televízió és több mint 24 000 rádiókészülék működik, s tulajdonosaik havonta körülbelül 2500 esetben veszik igénybe a javító-szolgáltatást. a fővárosi tanács illetékes szervei most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy újpesten, az új lakótelep közelében szolgáltató üzletházat építenek, többmillió forintos beruházással. /mti/

..

- 8 -

Me

bb 17. milliomos ujitók az édasz-nál

vid te lm szf

1963. október 1.

az északdunántúli áramszolgáltató vállalatnál szép számmal akadnak „milliomos ujitók„. tíz év alatt 48.3 millió forintot takarítottak meg ujitások bevezetésével. németh imre nyomásfokozó szivattyutelep módosítása 2.8 millió forintot hozott. ugyanennyi a haszna oswald károly, kiss gyula és hoffman zoltán benyitós földelési eljárásának. kovács ferenc zárlatkorlátozó automatika találmánya elkerülhetővé tette két és fél kilométer hosszú rézkábel kicserélését, ami egymillió forintba került volna. lengyel györgy, varga ottó és tajti tihamér hálózati veszteségek csökkentésére irányuló ujitása ugyancsak egymillió forint megtakarítással jár. egyes ujitásokat országosan is bevezettek. így például bindernics lászló, volánszki sándor és vártók géza kiszűrt hálózatok vezeték elrendezésére kidolgozott javaslata 4.1 millió forint megtakarítást eredményezett a villamosenergia iparban. /mti/

..

bb 18. több mint kétezer új lakáshoz építik meg a villamosvezeték az idén borsodban

vid te-lm sfz

1963. október 1.

az északmagyarországi áramszolgáltató vállalat nyolcmillió forintból mintegy 40 kilométer hosszú villamos kábelt fektet, illetve szabadvezeték épít az idén, hogy a borsod megye városaiiban nagyobb községeiben épülő összefüggő új lakótelepeket az áramszolgáltatásba bekapcsolhassa. miskolcon nyolcszáz, kazincbarcikán 530, tiszaszederkény-újvárosban, sajószentpéteren, ózdon és a megye más ipari fontosságú helyein közel 900, összesen több mint kétezer új lakásba juttatják el a villanyt az ideai hálózatbővítéssel. gondoskodnak arról is, hogy a városokban, községekben már felépített, vagy hamarosan elkészülő, nagyszámú új családi házakat, lakásokat is ellássák villamosárammal. bekapcsolnak továbbá több távoleső települést, tanyát is, mint például a szendrő községtől néhány kilométerre levő büdöskutpusztát, továbbá a sárospataki dorkó tanyát. /mti/

..

10.25/a

- 9 -

Me

bb 19. hatvan évi szolgálat után kivonják a forgalomból az ország egyik legöregebb mozdonyát

vid te-lm szf

1963. október 1.

a budapesti MÁV gépgyárban 1902-ben készült az a 370-es típusú mozdony, amelyből már csak néhány fut az ország vasutvonalain. a zalaegerszegi vasútállomáson teljesít szolgálatot az egyik. a kis mozdonyt „gábornak”, becézik. gábor 60 évig rőtta a vasuti sineket, s mintegy két és félmillió kilométert tett meg. évvágytalanságról sohasem panaszkodott: pályafutása alatt körülbelül 60000 tonna szenet fogyasztott. hatvanévi szolgálat után most nyugdíjba vonul, nem fut ki többet a vasuti pályára, de nyugdíjasként tovább dolgozik: a zalaegerszegi vasútállomáson garázst fűt majd./mti/

--

bb 20. haltakarmányozási kísérletek a zsirosodás megszüntetésére

vid j-lm ká

1963. október 1.

a halfogyasztók általában nem szeretik, ha zsiros a ponty, a halastavakban mesterségesen etetett halak viszont eléggé zsirosak. a szarvasi kísérleti halastavak kutatói most az egyik tóban olyan takarmány etetésével kísérleteznek, amely nem hizlal, ugyanakkor erőteljesen fejlődnek tőle a halak, főleg a keményítő-tartalom csökkentésére törekedtek, viszont jelentősen emelték a takarmány fehérjetartalmát, több árpát és más fehérjedus abrakot keverték az eledelbe, a halak az eddigi megfigyelések szerint a kívánságnak megfelelően fejlődnek. önköltségmutatók döntik majd el, hogy gazdaságos-e a halastavakban a sovány halak tenyésztése./mti/

--

bb 22. hat óvodát bővítettek, újítottak fel bácskában

vid fm/tné-lm fm

1963. október 1.

tavaly a bácska vidék több községében szűknek bizonyultak az óvodák, a helyi tanácsok segítettek a helyzetben. dávodon, hercegszántón, sükösdön és nemesnáduddvaron nemrég fejezték be az óvodák bővítését, korszerűsítését. a négy helyen összesen több mint háromnegyedmillió forintot költöttek erre a célra. ezenkívül gara és bácsbokod községben 190 000, illetve 100 000 forint költséggel újították fel a napközi otthonokat./mti/

--

10.32/a

- 10 -

mo

bb 21. színesebben, változatosabban, érdekesebben - üzemi kiszervezetek a fiatalok szabadidejének kulturáltabb eltöltéséért

i di/gk szb sr

1963. október 1.

a budapesti üzemi kisz-bizottságok jelentős része ezekben a hetekben megvizsgálja, hogyan töltik szabadidejüket a náluk dolgozó fiatalok. a tapasztalatok alapján az eddiginél érdekesebb, vonzóbb programok készülnek - tanulásra, szórakozásra egyaránt.

az őszi-téli hónapokban általában mindenütt nagy gondot fordítanak az irodalom, művészet java termésének népszerűsítésére. felhívják a fiatalok figyelmét a jó szindarabokra, filmekre, könyvekre, s nem egy helyen alkalmoszerű tanácsadó szolgálatot alakítanak, amely segít az ifjúmunkásoknak abban, hogy jó programot állítsanak össze egy-egy hétvégére, estére. bár az esetek legnagyobb részében az a cél, hogy a vidékről bejáró fiatalokkal elsősorban lakóhelyükön törődjenek a kisz, mégis az üzemben is gondoskodnak róluk. egyebek között lehetővé teszik számukra, hogy például a vonatérkezés és munkakezdés, vagy a műszakzárás és vonatindulás közötti, nem egyszer egy-két órás időt a kisz-klubban töltsék. még akkor is, ha a nyitvatartási idő módosítására lesz szükség.

gondolnak a leendő, vagy kezdő háziasszonyokra is. az üzemi kisz-bizottságok a kerületi nőtanácssal közösen számos helyen előadásokat, tanfolyamokat, bemutatókat rendeznek főzésből, mosásból, stb. hasznos tanácsokat adnak a családon belüli helyes munkamegosztás kialakításához, az amugyis kurtúra szabott idő legjobb kihasználásához.

azokban a gyárakban, ahol ez ma még probléma, például a textiliparban, azzal is törődik a kisz, hogy esti vagy levelező tagozaton azok is elvégezzék legalább a nyolc általánost, akik korábban valamilyen ok miatt lemorzsolódtak, egyrészt meggyőzik őket, hogy saját érdekük a tanulás, másrészt pedig segítenek abban, hogy meglegyenek a feltételek az önként vállalt kötelezettség teljesítéséhez.

felfigyeltek arra is, hogy a fiatalok egy része egyáltalán nem, vagy alig él az üzemi művelődési otthon, a könyvtár és az ifjúsági klub adta lehetőségekkel. ezért a jövőben azon kívül, hogy változatos előadásokról, rendezvényekről gondoskodnak, arra is ügyelnek, hogy megfelelő legyen a jó értelemben vett reklám. kellő híre legyen egy-egy eseményszámba menő érdekes előadásnak, bemutatónak, összejövételnek./mti/

--

10.37/a

- 11 -

mo

bb 23. a borsod megyei honismereti szakkörök kiállításai és előadásai a muzeumi hónapban

vid fm/tné-lm fm

1963. október 1.

borsod megyében 15 honismereti szakkör működik, amelyekben fiatalok és idősebbek egyaránt lelkes munkát végeznek. szabad idejükben felkutatják és összegyűjtik lakóhelyük történelmi emlékeit, szokásait, népi értékeit és üzemük munkáshagyományait. a gyűjtött anyagot feldolgozzák és kiállításokon mutatják be. a tokaji honismereti szakkör tagjai például az ősi szőlőművelő eszközökön és borászati emlékeken kívül a tiszai halfajtákat is kutatják. gyűjteményüket a község volt görögkeleti templomában berendezett tájmuzeumban helyezik el. a muzeum vezetősége és a szakkör között jó kapcsolat alakult ki, s a jövő évre már közös munkatervet készítettek. eszerint 1964 nyarán - többek között - keskenyfilmen örökítik meg a tiszai halászok életét, valamint összegyűjtik a tokaji gyertyahúzó mesterség eszközeit, feldolgozzák az ősi szakma munkafolyamatait, szakkifejezéseit.

a megye honismereti szakkörei készülnek a muzeumi hónapra is. októberben például több kiállítást rendeznek és gyűjtési eredményeikről számos előadást tartanak. így az ózdi szakkör tagjai - akik többek között a kohászváros munkáshagyományait is felkutatják - a gyár történetéről, a borsodnádasiak pedig a bányászok életéről rendeznek kiállítást. a mezőkövesdlek a matyóvidék szokásait, hagyományait örökítették meg. megírták például a matyó háziipari szövetkezet tízéves fejlődését és könyvükben külön fejezetben, saját gyűjtésük alapján ismertetik a matyó minták keletkezését. a szakkör a muzeumi hónapban Istvánffy Gyulának, a matyó és palócvidék híres néprajzgyűjtőjének állít emléket. életéről és munkásságáról előadásokat tartanak. /mti/

--

bb 24. gyöngyházgomb gyár tolnán

vid te-lm bs

1963. október 1.

a tolnai halászlé termelőszövetkezet gyöngyházgomb gyárat rendezett be a kagylóhéjak feldolgozására. a gyártás megkezdéséhez 250 mázsa kagylóhéjat gyűjtöttek össze tavasz óta. naponként 10 000-15 000 darab fehérneműre való gyöngyházgombot készítenek. /mti/

--

10.57/a

- 12 -

Ma

bb 25. korszerű raktárnegyed épül debrecenben

vid te szb szf

1963. október 1.

debrecenben belvárosi épületekben vannak a nagykereskedelmi vállalatok raktárai. a többfelé szétszórt anyagkészletek mozgatása sok gondot, bajjal jár, nem beszélve arról, hogy a jövő év végén átadják rendeltetésének a vidék legkorszerűbb raktárnegyedét, amelyet a város keleti részén építenek. a 48,5 millió forintos beruházással készülő „raktárvárosban”, a ruházati nagykereskedelmi vállalatok és a vas-műszaki nagykereskedelmi vállalat tárolja majd anyagkészletét. a raktárnegyedben négy nagy emeletes raktárépület emelkedik, alapterületük összesen 18.221 négyzetméter lesz. háromemeletes irodaház is tartozik a raktárnegyedhez, szociális létesítményekkel.

✓ a raktárak csufítják a belvárost. most javítják a helyzetet azzal, hogy a debreceni városi tanács úgy jelölte ki a raktárnegyed helyét, hogy bővíteni lehessen. /mti/

--

bb 28. elektromos műszerekkel több vizet „varázsolnak elő”, a föld mélyéből csongrádban

vid te szb szf

1963. október 1.

a csongrád megyei vízmű és kutépitő vállalat dolgozói az idén ugyanannyi furással mintegy harminc százalékkal több ártézivizet „varázsolnak elő”, a föld mélyéből, mint a korábbi években. ezt az eredményt elektromos műszerekkel érik el.

korábban a felszínre hozott kőzetanyagok, illetve a furómesetek gyakorlati tapasztalata alapján határozták meg a vizadó rétegek elhelyezkedését. ez azonban gyakran pontatlan volt. ehelyett most a furólyukba lebocsátott villamos műszerrel állapítják meg a legbővizűbb talajréteg helyét. ugyanis a rétegek - a nedvesség fokától függően - másként vezetnek a lebocsátott áramot, s ezt a műszer regisztrálja.

a vállalat az idén körülbelül ötven ártézikutat fur ezzel a módszerrel. hozzávetőleges számítások szerint együttesen legalább tízezer literrel több vizet kerül felszínre percenként, mint korábban hasonló számú és mélységű kutból. /mti/

--

11.04/a

- 13 -

Ma

bb 26. felmérik a termelőszövetkezetek takarmányhelyzetét

i ie-lm ká

1963. október 1.

rövidesen befejeződik a takarmánynövények betakarítása, s ez lehetővé teszi, hogy pontos kép alakuljon ki az állatállomány takarmányellátottságáról. az már most is látható, hogy az állatok átteleltetése a kedvezőtlen időjárás miatt számos gazdaságban gondot okoz. a takarmánynövények terméshozamai az egyenlőtlen csapadékmegosztás miatt országosan differenciáltabbak, mint az elmúlt esztendőben. ezért a célszerű takarmánygazdálkodás irányítása érdekében a földművelésügyi és az élelmezésügyi miniszter együttes utasítást adott ki a termelőszövetkezetek takarmányhelyzetének felméréséről, valamint a közös állatállomány felülvizsgálatáról.

a járási munkabizottságok október közepéig helyszíni szemléken állapítják meg valamennyi termelőszövetkezetben, hogy a takarmánykészletek mennyiben biztosítják a közös állatállományt tervezett létszámának és termelésének szükségletét. a munkabizottságok egyúttal a háztáji állatállomány abraktakarmányellátásáról is tájékoznak. a takarmányhelyzet felmérésével egyidőben a járási munkabizottságok felülvizsgálják a közös állatállomány átteleltetésének előkészületeit, így többek között az állatok megfelelő elhelyezésének lehetőségeit, az épületek télielcsesítését, az új építkezések állását és a termeléssel kapcsolatos egyéb körülményeket.

a részletes felmérés alapján elsősorban a megyei takarmánygazdálkodási bizottságok teszik meg a szükséges intézkedéseket. a pontos és még idejekorán készülő helyzetkép alapul szolgál ahhoz is, hogy a különböző takarmányjuttatásos akciókkal a legfontosabb azonban - mint a miniszteri utasítás is megállapítja, - hogy valamennyi termelőszövetkezetben ésszerűen és takarékosan gazdálkodjanak a meglévő takarmányokkal, a tárolás és tartósítás során a minimálisra csökkentsék a veszteségeket, hasznosítsák az alkalmi takarmányokat és alkalmazzák az abrakpótlásra alkalmas korszerű takarmányozási módszereket./mti/

..-

me

11.10/a

- 14 -

bb 27. három év alatt kétszázezren vettek részt a csongrád megyei népfrentbizottságok rendezvényein

vid tne-lm fm

1963. október 1.

a hazafias népfrent csongrád megyei bizottságának elnöksége értékelte a városi és községi népfrentbizottságoknak az elmúlt három évben végzett munkáját. megállapították, hogy a bizottságok többsége jól látta el feladatát. felvilágosító munkájuk eredményeként a lakosság például 1962-ben tízmillió forint értékű társadalmi munkát végzett a megyében, háromszor annyit, mint 1960-ban. sikeresek voltak a hazafias népfrent gyűlései, előadásai és más rendezvényei, amelyeket három év alatt 4622 alkalommal több mint 200 000 résztvevővel tartottak meg. jelentős szerepet vállaltak az aktivisták a jó munkamódszerek elterjesztésében is. a hazafias népfrent szervezésében 6 000 termelőszövetkezeti gazda tett látogatást a kiválóan gazdálkodó mezőgazdasági nagyüzemekben. a táj híres növénykultúráinak helyes termesztéséről, - szeged környékén a fűszerpaprikával, makón a hagymával, szentes vidékén a zöldségfélékkel kapcsolatban, - tudományos kutatók és híres növénytermelők közreműködésével több sikeres ankétot, illetve bemutatókkal egybekötött előadásokat tartottak. a hazafias népfrent megyei elnöksége mellett működő műszaki és növényvédelmi akcióbizottságokban több mint 300 értelmiségi szakember dolgozik. a műszakiak az elmúlt években társadalmi munkában elkészítették valamennyi csongrád megyei község távlati rendezési tervét, sok épület és bekötöt tervrajzát.

a megyei népfrentelnökség határozatot hozott a falusi értelmiségnek a népfrentmunkába való fokozott bevonására. megyeszerte szorgalmazták majd a szakmunkásképzést, s az őszi mezőgazdasági munkák időbeni elvégzését. a szegedi járás homokvidékein, ahol a második ötéves tervben több mint nyolcezer hold új szőlőt és gyümölcsöst telepítenek, előadásokon és ankétokon ismertetik majd a nagyüzemi szőlő- és gyümölcssteleptetés legfejlettebb módszereit./mti/

..-

me

11.20/a

- 15 -

bb 29. sikeresen bontakozik ki a termelés-, a szocialista elosztás-, és a munkásellátás társadalmi ellenőrzése - állami feladatok a szakszervezetek hatáskörében

i sl/sze szb vg

1963. október 1.

a szocialista demokrácia elmélyítésének útját járva a társadalmi szervezetek mind tevékenyebben segítik az ország irányítását, és fokozatosan olyan feladatokat is átvesznek, amelyeket eddig az államapparátus végzett. az utóbbi időben több kormányrendelet és miniszteri utasítás gondoskodott például arról, hogy a szakszervezetek véleményének meghallgatása nélkül ne dönthessenek a dolgozók élet- és munkakörülményeit érintő fontos kérdésekben. csak a szakszervezeti bizottságokkal egyetértésben szabad kidolgozni az üzemek bérezési formáit, a bérek megállapításának módját, a munkanormákat, a prémiumszabályzatokat. újabb jogokat ruháztak a szakszervezetekre a munkaversenyről, a jutalmazásokról és az üzemi tanácsokról szóló minisztertanácsi és szot-határozatok is.

a vasas szakszervezet közgazdasági titkársága most összegyűjtötte a szakszervezeti munka legújabb tapasztalatait, s megállapította, hogy az egész vasiparban sikeresen bontakozik ki a termelés-, a szocialista elosztás- és a munkásellátás társadalmi ellenőrzése. a legutóbbi másfél év alatt a legkülönbözőbb oktatási fórumokon 13 000 vasas szakszervezeti aktivistával ismertették meg kibővült jogkörüket, kötelezettségeiket, s ma már nemcsak a szakszervezeti bizottságok tagjai, hanem a bizalmiak nagyrésze is egyre inkább érvenyt szerez a törvényes rendelkezéseknek. sok vállalatnál, például a dimásvag gépgyárban, a telefongyárban, az egri finomszerelvény gyárban a bizalmiaknak is sikerült kivívniuk, hogy véleményüket figyelembe vegyék a bérezéssel és a munkáügyekkel kapcsolatos döntéseknél.

az egyeztető bizottságok döntési jogát is mindinkább tiszteltben tartják a vállalatok vezetői, kevesebb hír érkezik törvénytelen befolyásolási kísérletekről. az egyeztető bizottsági határozatokat az esetek nagy többségében a dolgozók is elfogadják, kevesebb a fellebbezés. a területi egyeztető bizottságok a fellebbezés útján hozzájuk kerülő ügyek mintegy 80 százalékában jóváhagyják a vállalati egyeztető bizottság döntését.

a szakszervezeti szervek döntési jogukkal élve csak olyan új üzemekben, műhelyekben, gépeken engedélyezik a munkát, ahol kiélegetőnek találják a balesetelhárító berendezéseket. ez év eleje óta 45 beruházási programot vizsgáltak felül és 296 esetben írták elő a gyári felszerelések megfelelő kiegészítését vagy módosítását. előfordul, hogy a gazdasági vezetők figyelmen kívül hagyják a munkásvédelmi felügyelők egyébként jogos véleményét, ilyenkor is sikeresen lépnek azonban közbe a felsőbb szervek.

/folyt.köv./

11.30-/a

-16-

bb 29. /sikeresen bontakozik ki... 1. folyt./- szb

legutóbb például az üzemi szakszervezeti bizottság és a pártbizottság együttes fellépésére a transvill-ban vonták ki a termelésből a dolgozók testi épségét veszélyeztető gépet. gyakran nem a jószándék, hanem az anyagiak hiánya miatt nem tudnak intézkedni a vállalatok. szükség esetén a vasas szakszervezet és a kohó- és gépipari minisztérium egymás között intézi el az ilyen nehéz problémákat. a két irányító szerv tárgyalásai alapján létesítettek például öltözőt és mosdót a bajai villamosági gyárban és egy 300 000 forintos pótkeruházást az öntődei vállalatnál.

a vasas szakszervezet közgazdasági titkárságának véleménye szerint, tovább kell folytatni a szakszervezeti aktivisták képzését, hogy sokoldaluan közreműködhessenek a vállalat munkájának javításában és az üzemi demokrácia elmélyítésében. az a terv is felmerült, hogy a szakszervezet elnöksége és a kgm vezetői évente legalább egyszer a vállalati igazgatók és a szakszervezeti bizottságok titkárainak bevonásával vizsgálják meg a gazdasági és a szakszervezeti szervek együttműködését, mondják el egymás hibáit, s egyeztessék a dolgozók érdekvédelmével kapcsolatos terveiket. /mti/

.-

bb 30. ünnepélyes tanévnyitó a képzőművészeti főiskolán

1963. október 1.

t s hmé szb fm

a képzőművészeti főiskolán kedden tartották meg a tanévnyitó ünnepséget. domanovszky endre kossuth-díjas festőművész, főigazgató üdvözölte a hallgatókat.

ezután az igazgatótanács nevében bencze gyula főigazgatóhelyettes, - a főiskola fennállása óta első ízben - aranydiplomát nyújtott át négy középiskolai rajztanárnak, akik 50 évvel ezelőtt, 1913-ban fejezték be tanulmányaikat. aranydiplomát kapott dorogi imre, aki 44 évi eredményes munka után ment nyugdíjba, gulyás sándor, aki 68 éves koráig dolgozott, kubinyi bertalan, aki 45 évig működött sikeresen a tanári pályán. ugyancsak aranydiplomával tüntették ki dr. réthelyi elemér középiskolai rajztanárt, a műszaki tudományok kandidátusát, aki még az elmúlt esztendőben is oktatta a fiatalokat.

az elsőéves hallgatók eskütétele után a kitüntetettek nevében kubinyi bertalan mondott köszönetet. /mti/

.-

11.40/a

- 17 -

bb 31. romániába utazott a magyar színházművészeti szövetség
küldöttsége
k hmé-lm fm
1963. október 1.

kedden romániába utazott a magyar színházművészeti
szövetség küldöttsége. a delegáció, amelynek tagjai lenkei
lajos, a vígszínház igazgatója, kazán istván, a józsef
attila színház főrendezője és bródy tamás, a fővárosi operett-
színház főzeneigazgatója, - tíz napig tanulmányozza a román
színházi életet. /mti/

bb 33. a magyar kormányküldöttség visszaérkezett bukarest-
ből
1963. október 1.

t bc/gk szb fm

kedden délelőtt visszaérkezett bukarestből a magyar kor-
mányküldöttség, amely apró antalnak, az mszmp politikai bizott-
sága tagjának, a minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével
a magyar-román gazdasági együttműködési bizottság 5. ülésén
vett részt.

a kormányküldöttséget a nyugati pályaudvaron tausz jános bel-
kereskedelmi miniszter, s a külügyminisztérium, a külkereskedel-
mi minisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, a kohó-
és gépipari minisztérium, az országos tervehivatal képviselői fo-
gadták. jelen volt a fogadtatásnál r.m. asteleanu, a román nép-
köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.
/mti/

12.05/a

- 18 -

bb 32. ülést tartott a közalkalmazottak szakszervezetének
központi vezetősége

t hmé szb bs

1963. október 1.

a közalkalmazottak szakszervezetének központi vezetősége
kedden ülést tartott. a tanácskozáson, amelyen dr. dallos fe-
renc, a minisztertanács tanácsi szervek osztályának vezetője
és dr. lázár györgy, az országos tervehivatal elnökhelyettese
is részt vett, dr. jókai lóránt, a szakszervezet főtitkára a
községi tanácsok munkájáról tartott beszámolót.

a tanácskozás annak a széleskörű vizsgálatnak a tapasztala-
tatait összegezte, amelyet a szakszervezet kezdeményezett a
több mint háromezer községi tanács munkájának alaposabb meg-
ismerésére. az előterjesztés kiemelte a községi tanácsok mun-
kájának nagy fontosságát. hazánk lakosságának csaknem kéthar-
mada ugyanis a községekben él, s az ottani tanácsok mintegy
20 000 dolgozóját naponta a falusiak százezrei keresik fel
ügyes-bajos dolgaikkal. a falu szocialista átalakítása, a ter-
melőszövetkezetek fejlesztése áldozatos munkát kíván a közsé-
gi tanácsok minden dolgozójától, akik a közügyek iránt érzett
nagy felelősséggel, s növekvő hozzáértéssel foglalkoznak a
lakosság problémáival.

az előterjesztés megállapította, hogy a szakszervezet vál-
tozatlanul sokirányú támogatást, segítséget ad a községi taná-
csok munkájához, a tanácsi dolgozók élet- és munkakörülményei-
nek megjavításához. a szakszervezet elnöksége mellett működő
tudományos munkaszervezési bizottság például vizsgálja a közsé-
gi ügyiratforgalmat, s javaslatokat tesz a felesleges jelenté-
sek, statisztikák, igazolások megszüntetésére. a szakszervezeti
bizottságok fokozottan segítik a községi tanácsok dolgozóit a
kormányrendeletben előírt szakmai képesítés megszerzésében.
a közalkalmazottak szakszervezete szakkönyvtár-sorozatában to-
vábbra is megjelentetik a községi szakigazgatási feladatok el-
látását elősegítő kézikönyveket.

a szakszervezeti munkával kapcsolatban megállapították,
hogy a községi tanácsoknál végzett mozgalmi tevékenység az utób-
bi időben javult, de ezen a területen a szakszervezetnek tovább-
ra is igen fontos tennivalói lesznek. a többi között el akarják
terjesztetni az olyan jó kezdeményezéseket, mint a járási szak-
szervezeti napok megrendezése. ezek ugyanis magas színvonalu tá-
jékoztatást nyújtanak a községi tanácsi dolgozóknak a hivatali
és a szakszervezeti munka helyzetéről, időszéri kérdéseiről, s
lehetővé teszik a tapasztalatok, a jó munkamódszerek kölcsönös
kicserélését. /mti/

12.25/a

- 19 -

bb 34. megkezdődött a munka győri növényolaj gyárban

vid te-Lm ki

1963. október 1.

megkezdtek a munkát a győri növényolajipari vállalatnál. egyelőre a dél-amerikából érkezett szójababból készítenek olajat, a jövő héten azonban áttérnek a napraforgómag feldolgozására. összesen körülbelül háromezer vagon napraforgómagból készítenek finomított olajat. a nedves magot előbb gondosan szárítani kell, viszont könnyíti a munkát az ötmillió forintos beruházással létesített új extraháló berendezés, amely nem szakaszosan, hanem folyamatosan vonja ki az olajat a préselt magból. az olaj kivonása után visszamaradó extrahált darát az új berendezés meg is szárítja. ezt a mellékterméket a takarmánykeverő üzemek használják fel./mti/

--

bb 35. megnyitlt szombathely ujjáépített népművészeti boltja

vid te-Lm ki

1963. október 1.

kedden ünnepélyesen megnyitották szombathely ujjáépített népművészeti boltját a bajcsy-zsilinszky utcában. a bemutató-szerűen kiképzett üzletben a magyar népi díszítőművészet hagyományait őrző textiliákat, tárgyakat, ajándékokat találnak a vásárlók. mti/

--

bb 36. hétszáz tonna vassal telteljesítették esedékes évi tervüket a dunaujvárosi kohászok

vid te-Lm ki

1963. október 1.

a dunaujvárosi kohászok szeptemberben a vas olvasztásához felhasznált kokszot az eddigi legalacsonyabb szintre csökkentették. egy-egy tonna vas gyártásához mindössze 718 kiló kokszot égettek el. a bevált szódás kéntelenítéssel sikeresen javították a minőséget is, s így a csapolt vas 92.5 százaléka első- és másodosztályú volt.

bár a nagyjavítás előtt álló 1. számú kohó rossz állapota sok gondot okozott a kohászoknak, mennyiségileg is telteljesítették szeptemberi tervüket és csaknem háromezer tonna vasat termeltek havi előírásukon felül. ezzel letörlesztették adósságukat, sőt esedékes évi tervük teljesítésében 700 tonna előnyt szereztek. /mti/

--

13.35/a

- 20 -

me

bb 37. a komárom megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

vid fm/tné-Lm fm

1963. október 1.

a komárom megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén többek között megvitatta a kereskedelmi osztály jelentését az áruforgalom alakulásáról, a lakosság téli ellátásának biztosításáról. megállapították, hogy 1958-tól, a munkásosztály helyzetéről szóló párthatározat óta jelentősen emelkedett a megye áruforgalma. 1963. első felében 257 millió forinttal vásárolt többet a megye lakossága, mint 1958. első felében. az iparcikkek forgalma különösen az utóbbi három évben emelkedett. porszívót például ez év első felében négyszer annyit, hűtőgépet ötször annyit vásároltak, mint 1961. első felében, míg a centrifugák száma ezalatt tizenegyről, 1.374-re a televízió/pedig 731-ről 2.346-ra emelkedett.

a kereskedelmi szervek fontos feladatuknak tartják a választék állandó növelését, s a raktárkészletek ésszerű csökkentését. a tanácskozáson megállapították, hogy a kereskedelem megfelelően felkészült a lakosság téli ellátására. az alapvető élelmiszerekből mind a mennyiség, mint a választék kielégítő.

a lakosság tüzelőanyag-ellátása azonban nem ilyen kedvező. a szénbányászati trösztök egyenlőtlenül szállítják a tüzelőtelepekre a szenet, s emiatt még a szot-utalványok beváltása is akadozik. a tüzelő-ellátás megjavítására az ülésen több határozatot hoztak./mti/

--

bb 38. embargo 20 óráig!

dobi istván üdvözlő távirata a nigériai szövetségi köztársaság elnökéhez

k kum hné-Lm fm

1963. október 1.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte dr. nnamdi azikiwe-t, a nigériai szövetségi köztársaság elnökét, nigéria függetlensége kikiáltásának harmadik évfordulója, valamint a nigériai szövetségi köztársaság kikiáltásának és dr. azikiwe köztársasági elnökké történt megválasztása alkalmából. /mti/

--

13.44/a

- 21 -

me

bb 39. embargo 20 óráig!

dobi istván üdvözlő távirata a guineai köztársaság elnökéhez

k küm hné-lm fm

1963. október 1.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte sekou toure-t, a guineai köztársaság elnökét guinea függetlensége kikiáltásának ötödik évfordulója alkalmából. /mti/

bb 40. zenei vetélkedőt

sze-lm fm

1963. október 1.

rendez a hanglezkiállítás alkalmából a magyar hanglezgyártó vállalat október 2-án, szerdán délután 6 órakor a rottenbiller utca 47. szám alatti stúdiójában. a műsorban fellép déry gabriella, bende zsolt, az állami operaház tagjai, kocsis albert hegedűművész és zempléni kornél zongoraművész. a vetélkedőn bemutatják a legújabb felvételeket is. a nyerteseket hanglezekkel jutalmazzák. /mti/

bb 41. pótolták az elmaradásukat a wilhelm pieck gyár dolgozói

vid te-lm ki

1963. október 1.

kedden röggyűléseket tartottak a wilhelm pieck vagon- és gépgyár összes üzemeiben. a dolgozók örömmel értesültek arról, hogy erőfeszítésük meghozta az eredményt, a harmadik negyedév sikerrel zárult. teljesítették készáru és export tervüket, globálisan pótolták a múlt évről áthozott és ez év első felében tovább növekedett elmaradást, s így adósságmentesen kezdhettek hozzá a negyedik negyedév munkájához. a háromnegyedév export-tervét 106 százalékra teljesítették. szállítottak a szovjetuniónak vasuti személykocsikat, a lengyel népköztársaságnak vasuti motorkocsikat és átadták az egyesült arab köztársaságnak az idei évre megrendelt vasuti étkezőkocsikat. /mti/

13.50/a

- 22 -

bb 42. időjárásjelentés

sze szb

1963. október 1.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. október 1-én, kedden délelben:

felhőátvonulások

az atlanti óceánról szárazföldünkre érkező ciklonok továbbra is szeles, hűvös, sokfelé esős időjárást okoznak. kellemes meleg idő csak a földközi és a fekete-tenger partvidékén található, ahol jelenleg sekély magasnyomású hátság van. hazánkban tegnap az északi országrészben többnyire borult, hűvös idő volt, legtöbb helyen esett jelentéktelen mennyiségű eső. a déli részen ezzel szemben túlnyomórészt napos, enyhe idő alakult ki eső nélkül. a hőmérséklet napközben az északi hegyvidéken 12-15, egyébként az északi országrész többi részén 15-18 fokig emelkedett, délen viszont főként az erőteljesen érvényesülő napsütés miatt 18-20 fokig terjedő legmagasabb nappali hőmérsékletek alakultak ki. ma hajnalra a duna-tisza közének középső vidékein csak 8-11, máshol 5-8 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt ország-szerre felhős, hűvös idő volt, az északi országrészben nyugatról kelet felé haladó gyenge front néhány helyen átmeneti esőket okozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 12.6 fok volt, 2.1 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, alig változik.

várható időjárás szerda estig: változó mennyiségű felhőzet, főként az ország északi felében kisebb esők, időnként élénk északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-9, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 15-18 fok között.

a duna vizállása budapestnél 264 centiméter. /mti/

13.55/- szb

-23-

bb 43. megkezdődött a „mindentudó„ műanyag, a poliuretánhab hazai gyártása

t szf/gk szb vg

1963. október 1.

Kedden, a Chemolimpex külkereskedelmi vállalatnál gárdonyi Pál osztályvezető, Póti György, az észak-magyarországi vegyiművek műanyagszakértője és Paál Gergely, a magyar hajó- és daru-gyár Óbudai gyáregységének tervezője a magyar műanyaggyártás jelentős eseményéről, a poliuretánhab gyártásának megkezdéséről tájékoztatták a sajtót.

A poliuretánhab, ez a csakugyan habkönnyű műanyag, amelynek felhasználási területe ugyyszólván korlátlan, évek óta ismeretes nálunk, külföldről hozza be az ipar a szükségesnél sokkal kisebb mennyiségben, főként hő- és hangszigetelés céljára. Az évi 150-200 tonna import csaknem 400 ezer dollárba kerül. A Chemolimpex és a nehézipari minisztérium évek óta szorgalmazza gyártásának hazai meghonosítását, míg most az év elején a külkereskedelmi vállalat előnyös szerződést kötött az angol viking-céggel poliuretánhab gyártó berendezés szállítására. Az elektronikus vezérlésű automata gépsor, amely nemcsak gyártja a tömbalakú poliuretánhabot, hanem a kívánt formákra is vágja, júliusban érkezett meg és angol technikus irányításával alig két hónap alatt fel is szerelték a sajtóbányai észak-magyarországi vegyiművekben. Szeptemberben megindult az üzemszerű gyártás, amely jövőre több száz tonna lesz, az igények növekedésével pedig 2000 tonnáig növelhető.

A hazai poliuretánhabot elsősorban a butoripar várja, mert kitűnően helyettesíti az afrikot és a többi régi kárpitosanyagot. A járműipar 200 kilóval csökkentheti egy-egy autóbusz súlyát, ha laticel helyett poliuretánhabból készíti az üléseket.

A hajóiparban nemcsak hő- és hangszigetelésre, hanem mindenféle tömítésre is használják. A hűtőszekrényekbe a jelenleg alkalmazott aminoplaszt helyett uretánhabbal lehet majd sokkal tökéletesebben szigetelni a hűtőteret. Az építőipar nemcsak a beton-elemek szigetelését, hanem a beton- és fémalkatrészek összelllesztését is jól megoldhatja vele, mert az uretánhab bitumennel átítatva rugalmasabban, tartósabban köt, mint a habarcs. A ruházati iparban a réteges öltözőkódás alapja ez a „mindentudó„ műanyag. A jó meleget tartó uretán télikabátbélés súlya 80-90 deka a 4-5 kilós bundabéléssel szemben, nem beszélve arról, hogy mennyivel olcsóbb.

A magyar poliuretánhab máris kapós, kisebb mennyiségben már exportálja is az észak-magyarországi vegyiművek és a Chemolimpex.
/mti/

14.00/a

--

- 24 -

bb 44. Jemen köztársasági elnökének köszönő távirata Dobi Istvánhoz

k klím hmé bs

1963. október 1.

Abdullah asz-Szalal, a Jemeni Arab Köztársaság elnöke, táviratban mondott köszönetet Dobi Istvánnak, az elnöki tanács elnökének a Jemeni forradalom és a Jemeni Arab Köztársaság kikiáltásának első évfordulója alkalmából küldött jókívánságaiért./mti/

--

bb 45. 12 vagon szőlő érkezett az alföldről

i nj/j-lm ká

1963. október 1.

A nagyvásártelepre kedden reggel 44 vagon és 210 tehergépkocsi áru érkezett. A vagonszállítmányok így oszlottak meg: 9 vagon étkezési burgonya, 1 vagon fejeskáposzta, 4 vagon zöldség és fehérpaprika, 1 vagon paradicsom, 1 vagon főzőtök, 1 vagon piroskáposzta, 12 vagon alma, 12 vagon szőlő, 1 vagon körte, 1 vagon héjas dió és 1 vagon tojás.

A kedden befutott 12 vagon szőlő túlnyomó része az alföldről érkezett. A csemege-szőlőt kilónként 7.80-9, a sárfehéret 6.50, az étkezési borszőlőt 6, az otelló-szőlőt 4.50 forintért árusították. Az ömlesztett, tisztított burgonyát kilónként 3.20 forintért adták./mti/

--

bb 46. több mint 50 vasi termelészövetkezet csatlakozott a tiszaföldvári felhíváshoz

vid j-lm ká

1963. október 1.

Vas megyében napról-napra nő azoknak a közös gazdaságoknak a száma, amelyek csatlakoznak a tiszaföldvári Lenin tsz felhívásához. Keddig több mint 50 vasi termelészövetkezet jelentette be, hogy jóval október 25 előtt befejezi az őszi vetést, s tervben felül vet kenyérgabonát.

/folyt.köv./
14.27/a

- 25 -

me

bb 46.. /több mint...1.folyt./lm

az őszi munka meggyorsult a megyében, jobban kihasználják a gépeket. a vetőszántásnak eddig 84 százalékát végezték el, s ha az időjárás engedi, vasárnap estig megyszerte befejezik ezt a munkát. jó ütemben halad a vetés is. a rozsnak mintegy 85, az őszi árpának 77, a búzának pedig 34 százalékát tették földbe a szövetkezetek.

a jó munka mellett azonban még vannak zökkenők is. egyes termelőszövetkezetekben elfordul, hogy vetőgéphiány miatt késik a vetés, ugyanakkor a gépállomási vetőgépek kihasználatlanul állnak. a járási vezetők most nemcsak szántótraktorokat, hanem vetőgépeket is átirányítják azokba a gazdaságokba, ahol késik a vetés./mti/

..

b.48. 92 traktoros az üzemekből, bányákból - veszprém megye ipari dolgozói is bekapcsolódtak az őszi mezőgazdasági munkákba

vid/ j n ká

1963. október 1.

veszprém megyében gyümölcsöző kapcsolat alakult ki a termelőszövetkezetek és az ipari üzemek között. az ipari központokból 120 teherautót indítottak falura, hogy segítsék a műtrágyaszállítását. jelentős segítséget nyújtottak a kettős műszak megszervezéséhez is. a közös gazdaságokban 80, a gépállomásokon 12, a szerelésben és vezetésben jártas ipari dolgozó kezdett munkához ezekben a napokban. többségükben azok a bányászok vállaltak mezőgazdasági munkát, akik a külszíni fejtéseken dolgoznak, s nagy gyakorlatuk van a traktorvezetésben./mti/

..

bb.50. negyven éve - egy munkahelyen

vid/tné n fm

1963. október 1.

ritka jubileumot ünnepezt a napokban keserü László a debreceni járműjavító vállalat kocsiosztályának vezetője. az üzem vezetői, dolgozói köszöntötték abból az alkalomból, hogy 1923 óta megszakítás nélkül egy munkahelyen dolgozik. keserü László a felszabadulásig a kocsiosztály lakatosaként dolgozott, később lett művezető, majd 1951 óta az ezer főt foglalkoztató kocsiosztály irányítását látja el. a munkásból lett vezető tovább képezte magát, jó munkája jutalmául többször kitüntették. keserü László szívesen adja át tapasztalatait, főként a fiataloknak segít, munkatársai szeretik, tisztelik. az üzemi kulturális munkából is évtizedek óta kiveszi részét, még ma is tagja az üzemi kórusnak, amely a jubileum alkalmából munkahelyén dallal köszöntötte. /mti/

..

15.36/n

-26-

le

bb 47. az ndk nagykövetének sajtótájékoztatója

t vt/gk/m/zs

1963. október 1.

a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetsége az első munkás-paraszt német állam megalakulásának közelgő 14. évfordulója alkalmából kedden sajtótájékoztatót rendezett. franz köhler nagykövetségi harmadtitkár üdvözlő szavai után wilhelm meissner nagykövet számolt be az ndk népgazdaságának az utóbbi években elért eredményeiről, a fejlődés jelentősebb állomásairól.

elmondta többek között, hogy az ndk ipari munkásai ma három és félszer annyit termelnek, mint 1950-ben. az elmúlt öt év alatt mintegy 70 milliárd márka értékű bberuházással gazdagodott a baráti ország népgazdasága, felépült saját kohászati bázisa is. a fémfeldolgozó ipar termelése az utóbbi négy esztendőben 54 százalékkal emelkedett. a munka termelékenysége az iparban az 1950-es évek kétszeresére nőtt. az ország valamennyi parasztgazdája mezőgazdasági termelőszövetkezetbe tömörült, s az ndk földjein ma mintegy 100 ezer traktor dolgozik, háromszor annyi, mint 1950-ben.

szép sikerekkel büszkélkedhetnek az ndk dolgozói kulturális, szociális és egészségügyi téren, s például csupán a legutóbbi négy esztendőben 1.2 millióan költöztek új lakásba. míg nyugat-németországban 10 ezer lakos közül 35 jár főiskolára vagy egyetemre, addig az ndk-ban 10 ezer lakos közül 53 tanul felsőoktatási intézményben.

wilhelm meissner a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság közötti kapcsolatokról szólva megemlítette, hogy magyarország az ndk külkereskedelmében a negyedik, az ndk pedig a magyar külkereskedelemben a harmadik helyet foglalja el. a magyarország és az ndk közötti szoros gazdasági kapcsolatok jelentősen hozzájárulnak a szocialista táboron belüli munkamegosztáshoz.

tájékoztatója befejező részében a nagykövet az ndk külpolitikájáról szólt. hangsúlyozta: mindent megtesznek, hogy megegyezést érjenek el nyugat-németországgal a két német államot egyaránt érdeklő kérdésekben. az ndk minden erejével támogatja a szocialista tábor egységét. /mti/

..

15,40/m

- 27 -

bb 49. széleskörű versenymozgalom bontakozik ki a buzavetés október 20-i befejezésére békés megyében - speciális vető-brigádok alakultak

vid/j/m/ká

1963. október 1.

békés megye termelőszövetkezeteiben nagy visszhangra talált a tiszaföldvári lenin tsz felhívása, itt, az ország egyik legjelentősebb gabonatermő vidékén széleskörű versenymozgalom bontakozik ki a buzavetés október 20-i befejezésére. a termelőszövetkezetek a legjobban hozzáértő gazdákból speciális buzavető-brigádokat alakítottak, hogy a legjobb minőségben kerüljön földre a jövő évi kenyérnekvaló magja. a terven felüli buzavetéshez több ezer mázsa magot válogatnak ki azokból a tételekből, amelyeket korábban biztonsági alapra tároltak. a legszebb búzákból tisztítanak, csáváznak, hogy a terven felüli területen is jó minőségű és elegendő vetőmag kerüljön földre.

a békés megyei tanács felhívásában közölte, hogy azok a termelőszövetkezetek, amelyek október 20-ra, de legkésőbb október 31-ig földre teszik a kenyérgabona vetőmagját, vetésük jó minőségű, s bevetik az 5 százalékos biztonsági területet is, holdanként 19 forint buzavetési célprémiumot kapnak.

a megyében helyenként még technikai nehézségek akadályozzák a vetést. nem egyedülálló a hunyadi tsz példája, ahová a szerződéssel járó műtrágya nem érkezett meg, s hiába várnak arra a 48 soros gabonavetőgépre is, amelynek az árát már áprilisban befizették az agrokörnek. a vetőmagot elkészítették, de a vetéssel napokig kell várni, amíg más területről gépet kapnak. /mti/

---

bb 55. batsányi-émlékkiállítás a petőfi irodalmi muzeumban

t ol/m/fm

1963 október 1.

batsányi jános születésének 200. évfordulója alkalmából kedden emlékkiállítás nyílt a petőfi irodalmi muzeumban. keresztury dezső, a széchenyi könyvtár főosztályvezetője mondott megnyitó beszédet.

a kiállítás gazdag anyaggal szemlélteti batsányi jános életét, munkásságát, s korának haladó mozgalmait. látható többek között a költőről és feleségéről, baumberg gabrielláról készült valamennyi portré, továbbá a költő-házaspár műveinek első kiadása. /mti/

16.49/n

-28-

bb.51. veszekedés közben megölte feleségét

i vid/tm n fm

1963. október 1.

tóth sándor józsef 22 éves szentesi lakos és 19 éves felesége között szóváltás, veszekedés támadt. az asszony el akarta hagyni a lakást, s férje eközben zsebkéssel a nyakába szurt. a fiatal-asszony súlyos sérülésében belehalt. tóth sándor józsefet - aki öngyilkosságot kísérelt meg - a rendőrség letartóztatta. /mti/

..-

bb.52. megnyílt g. harangozó imréné festőművész kiállítása

vid/tné n fm

1963. október 1.

a szakszervezetek zalaegerszegi városi művelődési házában kedden megnyílt g. harangozó imréné, nagykanizsai festőművész kiállítása. a tárlaton 40 olajfestmény és pasztellkép szerepel. /mti/

..-

bb.53. az erkel könyvesbolt nyerte a legszebb könyvkiadást díjat

i bi/tr n fm

1963. október 1.

a táncsics könyvkiadó az állami könyvterjesztő vállalat budapesti boltjai között kiadástversenyt rendezett. a bírálóbizottság döntése alapján az első díjat a lenin körút 52 szám alatti erkel könyvesbolt nyerte. /mti/

..-

bb.54. csehszlovák szakszervezeti küldöttség tanulmányutja hazánkban

i hi/lk n sr

1963. október 1.

a közlakalmazottak szakszervezetének meghívására hazánkba érkezett a csehszlovák állami hivatalok és kommunális intézmények dolgozói szakszervezetének delegációja, jan nedoma alelnök vezetésével. a küldöttség tanulmányozza több budapesti és vidéki hivatal munkáját, s eszmecserét folytat a szakszervezet vezetőségével. /mti/

..-

bb.56. szovjet vendég a gödöllői agrártudományi egyetemen

gk/ n fm

1963. október 1.

g.v. platonov, a filozófiai tudományok doktora, a moszkvai lomonosov egyetem hazánkban tartózkodó tanára kedden ellátogatott a gödöllői agrártudományi egyetemre. megtekintette az egyetem növénynevelési, mikrobiológiai és állattani tanszékét. a marxizmus-leninizmus tanszéken hosszan elbeszélgetett az oktatókkal. a tanszékeken dr. magyar andrás rektor, dr. penyigey dénes dékán és soltész istván pártbizottsági titkár fogadta a szovjet professzort. délután az egyetem oktatói, valamint a harmadik és a negyedik évfolyam hallgatói előtt előadást tartott a szükségszerűség és a véletlen dialektikájáról, valamint az örökletesség irányításának problémájáról. /mti/

..-

15-54/n

-29-

fe

e m b a r g o: október 1-én 19 óráig

bb.57. kádár jános elvtárs csehszlovákiába utazott

k küm/hné n sr

1963. október 1.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, antonin novotnyak, a csehszlovák kommunista párt központi bizottsága első titkárának, a csehszlovák szocialista köztársaság elnökének meghívására kedden baráti látogatásra csehszlovákiába utazott.

utjára elkísérte focs jeno, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese és nemes dezsó, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára./mti/

bb.58. elutazott hazánkból a jugoszláv szakszervezeti küldöttség

te/ n.zs

1963. október 1.

hétfőn elutazott hazánkból a jugoszláv ^{ijori} és bányaiipari dolgozók szakszervezetének háromtagú küldöttsége, amely a nyomdász szakszervezet meghívására látogatott Magyarországra. a vendégek 10 napot töltöttek hazánkban; felkeresték a nyomdaüzemet és ellátogattak a csepeli papírgyárba, megismerkedtek a magyar nyomda- és papíripari dolgozók élet- és munkakörülményeivel, a szakszervezet tevékenységével is./mti/ *Több*

16.15/n

-30-

bb.60. halálos gázolás nyírcsászáriban

vid/tné n fm

1963. október 1.

bige márton 74 éves nyugdíjas a nyírcsász és nyírcsászár közötti úton nem vette figyelembe a háta mögül mintegy 50 kilométeres sebességgel haladó motorkerékpár jelzését, gyors léptekkel az uttest közepére igyekezett, s kosztik ferenc elütötte motorkerékpárjával. az idős termelőszövetkezeti nyugdíjas a helyszínen belehalt sérüléseibe. a rendőrség li nyomozás megállapította, hogy a baleset okozója bige márton volt, mivel rosszul hallott, csökkent látóképessége volt, és a gépjárművezetők számára figyelmeztető eszközt, a fehér botot nem használta. a motorkerékpár vezetője is súlyos sérülésekkel került kórházba./mti/

bb.61. georg rosef, a norvég baráti társaságok szövetségének ügyvezető titkára budapestre érkezett

i bi/tr n fm

1963. október 1.

georg rosef, a sambandet, a norvég baráti társaságok szövetségének ügyvezető titkára kedden a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására budapestre érkezett. négynapos itt tartózkodása során a magyar-norvég kulturális kapcsolatok kérdéseiről folytat tárgyalásokat./mti/

bb.62. százéves asszony gyulán

vid/tné n fm

1963. október 1.

kedden ünnepelte századik születésnapját szarvas lajosné, a gyulai szociális otthon lakója. az idős asszony szellemileg és fizikailag egyaránt jó erőben van. századik születésnapján nagy szeretettel köszöntötték a város vezetői, társai és ismerősei./mti/

bb.63. irodalmi est, szellemi vetélkedő, kiállítás a pécsi kpvdsz-napok programjában

i vid/fm n fm

1963. október 1.

a kpvdsz pécsi művelődési háza október 1-től 20-ig kpvdsz-napokat rendez gazdag kulturális programmal. a műsorban több irodalmi est szerepel, amelyeken a pécsi írók találkoznak olvasóikkal, ugyanakkor könyvkiállítások is nyílnak - elsősorban a helyi írók műveiből. „pécs és baranya az új ásatások tükrében”, címmel kiállítást rendeznek, amellyel kapcsolatban a dunántúli tudományos intézet munkatársai tartanak előadásokat. ezenkívül szellemi vetélkedők, élménybeszámolók színesítik a kulturális napok műsorát./mti/

16.25/n

-31-

bb 59. 90.000 tanuló a mezőgazdasági szakoktatásban - országos értekezlettel megnyílt a mezőgazdasági szakmunkásképzés idei tanéve

t ie/m/ká

1963. október 1.

a mezőgazdasági szakmunkásképzés 1963-64-es tanévének megnyitó értekezletét kedden tartották a medosz székházában. a szakmunkásképzés jelenlegi helyzetéről és további feladatairól vlcsko lajos, a földművelésügyi minisztérium szakoktatási és kísérletügyi főigazgatóságának helyettes vezetője számolt be.

bevezetőben elmondotta, hogy az idei tanévre végleg kialakultak a mezőgazdasági tanulóképzésnek és a felnőtt dolgozók szakmunkásképzésének rendszeres szervezeti formái. ez/nevelő - munka színvonalát és a képzés különböző módszereit. erre egyebek között azért is szükség van, mert tavaly mind a fiatalok, mind a felnőttek közül viszonylag sokan hagyták abba tanulmányukat. / lehetősé teszi, hogy most már gyorsabb ütemben javítsák az oktató

az 1962-63-as tanévben a mezőgazdasági tanulóknak 17-18 százaléka maradt ki az első és a második évfolyamról. ehhez járul, hogy az idei tanévre 8210 újabb tanuló szerződését tervezték, de az első éves tanulók létszáma a tervezettnél a háromnegyedét sem éri el. az ok elsősorban az, hogy ma még kevés fiatal tekinteti életpályának a mezőgazdasági szakmát, de hozzájárulnak az előzetes tájékoztatás és propaganda hiányosságai is. komoly probléma az is, hogy az évi nyolc hónapos üzemi képzés ideje alatt a gazdaságok egyrészt nem foglalkoznak megfelelően a fiatalokkal. nem jobb a helyzet a felnőttek szakmunkásképzésénél: tavaly a megszervezett tanfolyamoknak 27 százaléka oszlott fel a befejezés előtt, s a hallgatóknak csaknem 30 százaléka hagyta abba a tanulást. az ok: - a közlekedést gyakran akadályozó rendkívüli időjárás mellett - a tanfolyamok nem megfelelő vezetése és a tanfolyamokat segítő társadalmi bázis hiánya.

e hibák ellenére is jelentős eredményeket hozott a mindössze néhány éve megindult mezőgazdasági szakmunkásképzés. jelenleg csaknem 50.000 mezőgazdasági dolgozónak van szakmunkás-képesítése, s az idén csaknem 90.000 felnőtt és fiatal részesül mezőgazdasági szakoktatásban, további mintegy 30.000-en pedig alapfoku traktorvezetői képzésben. az idén számos intézkedésre, új módszerre is sor kerül a szakképzés színvonalának emelése érdekében. néhány osztályában növelik a mezőgazdasági tanulók elméleti képzésének idejét, hogy a hallgatók, későbbi továbbtanulásuk érdekében is, elsajátíthassák a szakközépiskolák közműveltségügyi anyagát. a gyakorlati képzés javítására a tanulókat foglalkoztató gazdaságokban függetlenített gyakorlati oktatókat kívánunk beállítani.

/folyt.köv./
16.30/n

-3-2-

le

bb 59. /90.000 tanuló ... 1. folyt./ m

a felnőttek szakmai oktatásában az idén végleg megszűnik az ezüstkalászos tanfolyamok működése, ezentul már kizárólag szakmacsoportok szerinti szakmunkásképző tanfolyamokat szerveznek. új oktatási forma lesz az idén a 18-20 éves fiatalok részére indított ifjúsági szakmunkásképző tanfolyam. az idén megkezdik a szakmunkások szervezett továbbképzését is: ennek hálózatát a mezőgazdasági szakkörökből építik ki. /mti/

-...-

bb 64. robert goffin előadása a pen clubban

i bi/tr vm fm

1963. október 1.

a magyar pen club kedden az írószövetség székházában klub-délután rendezett. az összejövetelen robert goffin, a belga pen club elnöke előadást tartott a belga költészet címmel. /mti/

- . -

bb 65. két vigyázatlan járókelő súlyos balesete

i bc/gg vm sr

1963. október 1.

a budafoki ut és a hengermalom ut kereszteződésénél vidák pát 56 éves segédmunkás, mezőberényi lakost elütötte egy személygépkocsi. súlyosan megsérült, kórházba szállították.

a kerepesi ut 15.számú ház előtt nem a kijelölt helyen ment át az uttesten székely lászlóné tisztviselő. egy személygépkocsi elütötte a vigyázatlan asszonyt, akit súlyos sérüléssel kórházba szállítottak. /mti/

- . -

18.12/n

-33-

le

bb 66. az országgyűlési képviselők somogy megyei csoportjának
ülése

vid/tné/m/

1963. október 1.

az országgyűlési képviselők somogy megyei csoportja kedden
ülést tartott, amelyen résztvett és felszólalt losonczi pál
földművelésügyi miniszter, a megye listavezető országgyűlé-
si képviselője is.

bálint józsef, a megyei tanács tervosztályának vezetője a
képviselők előtt ismertette a megye 20 éves fejlesztési tervét,
majd somogyi józsef építési és közlekedési osztályvezető a
megye ötéves közlekedési tervének végrehajtásáról tájékoztatta
a jelenlevőket. elmondotta többek között, hogy 1965-ig a megyé-
ben 116 autóbusz, 600 tehergépkocsi, 100 taxi és 25 speciális
szállító jármű bonyolítja le a forgalmat, több községet látnak
el taxival. tovább folytatódik a közutak építése és kor-
szerősítése. 1964-re befejezik a járási székhelyek összeköté-
sét kaposvárral és az állami úthálózat pormentes burkolását, a
bekötő utak építésében azonban lemaradás van: a tervezett 139
kilométer úthálózatból eddig mindössze 23.5 kilométer készült
el. ehhez a munkához nagyobbarányú állami támogatásra lenne
szükség. hasonló a helyzet a hidak építésénél és korszerűsíté-
sénél is. a vasuti közlekedés meggyorsítására kaposvár-fonyódi
vasutvonalat átépítik, hogy a balaton felé a gyorsvonati közle-
kedést is lehetővé tegyék. korszerűsítik a dombóvár-gyékényes
közötti szakaszt is, s még ebben az évben elkészül a dombóvári
delta vágány, amely a pécsről és komlóról a balaton felé köz-
lekedő vonatok zavartalan továbbjutását teszi majd lehetővé.
/mti/

---

bb 67. ittás ember súlyos balesete a keleti pályaudvaron

i bc/gg/m/sr

1963. október 1.

a keleti pályaudvaron a 4-es számú vágányról kiinduló
nemzetközi gyorsvonat elgázolta soponyai istván 52 éves
mahart alkalmazottat, faddi lakost. a helyszínen megje-
lent bizottság megállapította, hogy soponyai istván a nem-
zetközi vonattal érkezett a pályaudvarra és ittás-
san aludt a kocsiban. arra ébredt fel, hogy a vonat már ki-
indult. ekkor lelépett a mozgó vasuti kocsirol, olyan sze-
rencsétlenül, hogy aláesett és életveszélyesen megsérült. a
mentők a 2 számú sebészeti klinikára szállították. /mti/

18.25/n

-34-

bb 68. a budapesti műkedvelő színjátszó és irodalmi együt-
tesek rendezőinek összejövetele

i bi/tr/m/fm

1963. október 1.

az egressy klub kebelében működő budapesti színjátszó
rendezők klubja kedden délután összejövetelt rendezett a
magyar szovjet baráti társaság székházában. az összejöve-
telen a budapesti műkedvelő színjátszó és irodalmi együt-
tesek rendezői vettek részt. az új népművelési évad kezde-
te alkalmából a budapesti színjátszó tanács javaslatai
alapján megbeszélték a klub programját, a műkedvelő szín-
játszó együtteseknek nyújtandó szakmai segítség és a műsor-
politika kérdéseit. a klub tagjai a jövőben havonta
egyszer rendszeresen találkoznak, hogy megbeszéljék a
programmal kapcsolatban időközben felmerülő szakmai kérdé-
seket. /mti/

---

bb 69. a legfelsőbb bíróság ítélete a rákospataki bűnügyben

i bc/tm/m/sr

1963. október 1.

a legfelsőbb bíróság kedden délután hirdetett ítéletet
abban a bűnügyben, amelynek áldozata márton istván 55 éves
gyári munkás volt, akit egy februári napon holtan talál-
tak a rákospatak vizében. a halálesetet megelőzően márton
istvánné kezdeményezésére a nála lakó böör éva villamoska-
lauz, továbbá domján ilona segédmunkás több alkalommal meg-
kísérelte, hogy az iszákos férfit eltegye láb alól. végül
egy napon agyba-főbe verték a részegen hazatérő férfit, s
amikor eszméletét veszítette, szánkóra kötötték, éjszaka
a rákospatakhoz huzzák és a vízbe dobták. a halált nem
a verés, hanem a fulladás okozta.

a legfelsőbb bíróság az első foku ítélet részbeni meg-
változtatásával böör évát, domján ilonát, és márton
istvánnét egyaránt halálra ítélte. /mti/

18.45/n

-35-

bb72. időjárásjelentés

gg vm

1963. október 1.

a meteorológiai intézet Jelenti október 1-én, kedden 19 órakor:

felhőátvonulások

várható időjárás kedd estig: változó mennyiségű felhőzet, főként az ország északi felében kisebb esők, időnként élénk északnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 15-18 fok között./mti/

- . -

bb 70. Lengyel pártmunkásküldöttség érkezett hazánkba

hmé/m/zs

1963. október 1.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága közötti pártmunkásküldöttség-csere keretében kedden kazimierz witaszewskinek, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága tagjának és osztályvezetőjének vezetésével öttagú lengyel pártmunkásküldöttség érkezett magyarországra.

a ferihegyi repülőtéren a küldöttséget rácz sándor, az mszmp kb osztályvezetője és kovács zoltán, a kb osztályvezetőhelyettese fogadta. megjelent jerzy zielinski, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének első titkára is.
/mti/

- . -

bb 71. ünnepélyesen megnyitották az országos muzeumi hónapot

vid/gk/m/zs

1963. október 1.

kedd délután tatán az újjáalakított kuny domokos muzeumban molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg az országos muzeumi hónapot. a megnyitón részt vettek a megye párt és tanácsi vezetői és a tömegszervezetek képviselői is.

/folyt.köv./

19.39

- 36 -

/bb 71. ünnepélyesen....1.folyt./vm

molnár jános miniszterhelyettes hangsúlyozta, hogy a muzeumi hónapok eseményei bemutatják milyen nagy szerepük van hazánk muzeumainak az ország kulturális fejlődésének előmozdításában. a muzeumi hónap során tízezrek ismerkednek meg a régi és újabb korok kincseivel, emlékeivel. fontos feladat, hogy egyre nagyobb tömegekkel szeretessük meg a muzeumokat, az ott levő nemzeti értékeket. a muzeumi hónap kifejezője a muzeumok növekvő társadalmi jelentőségének is - folytatta. e társadalmi megbecsülésnek munkájuk további javítására kell ösztönözniök a muzeumok dolgozóit.

a miniszterhelyettes beszéde után kiss istván, a megyei tanács vb elnökhelyettese átadta az újjáalakított tatabányai muzeumot, a dunántúli kisvárosok legnagyobb ilyen intézményét. a megszüpült új létesítményben a vidék gazdag művészeti anyagát bemutató kiállítást és mikus sándor, kossuth-díjas szobrászművész gyűjteményes tárlatát tekinthetik meg a látogatók.

x x x

több más vidéki városban is kedden tartották a muzeumi hónap megnyitó ünnepségét. a szombathelyi savaria muzeumban kiállítás nyílt vas megye műemlékeiről. dr. szentlélek tyhamér, a muzeum igazgatója mondott beszédet.

a szegedi móra ferenc muzeum képtárában rendezett ünnepségen hantos mihály, a csongrád megyei tanács vb. elnökhelyettese nyitotta meg az ünnepi hónapot. ez alkalommal vidéken először állították ki a nagybányai festők műveit. a tárlatot dr.pogány ö.gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója nyitotta meg.

a nyiregyházi bessenyei klubban a szabolicszi muzeumban találkozóval vette kezdetét a muzeumi hónap. dr.csallány dezső kandidátus, a nyiregyházi jósa andrás muzeum igazgatója ismertette a muzeumi hálózat fejlődését.

a váci vak bottyán muzeumban a munkásmozgalom mártírjainak emlékeiből nyílt kiállítás. nagykőrösön ezen a napon alakították meg az arany jános emlékmúzeum baráti körét. a szentendrei ferenczy károly muzeumban kamarazenei hangversennyel kezdődött meg az ünnepi hónap.

a muzeumi hónap első bács megyei rendezvényét kedden tartották meg kecskeméten, a helyi katona józsef muzeum szervezésében. a tit megyei székházában nagyszámu érdeklődő előtt dr. kovrig ilona kandidátus tartott érdekes előadást a magyar nemzeti muzeum népvándorláskori kincsei címmel. az előadást filmvetítés illusztrálta./mti/

- . -

19.46/n

-37-

le

bb 73. megtartották a 8. művészeti képaució árverését

t tó/gg/m/La

1963. október 1.

a műszaki egyetem nagytermében kedden délután tartották a 8. művészeti képaució árverését. az aukcióra az eladók 132 értékes festményt és képet ajánlottak fel, amelyek együttes kikiáltási ára 323.000 forint volt. több olyan magyar és külföldi művésztől származó kép került árverésre, amely méltán tartott igényt a közönség és a szakértők érdeklődésére.

az árverés rendkívüli érdeklődéssel, nagy vásárlási kedvvel zajlott le. mindjárt az első kép, aba-novák vilmos cséplés című olajfestménye a 3000 forintos kikiáltási ár helyett 6800 forintért kelt el. hasonló volt az érdeklődés aba novák vilmos almaszedő gyerekek című képe iránt is. ez a kép a művész olaszországi tartózkodása alatt készült, amikor még szőnyivel, patkóval és korb bökével dolgozott együtt. a kép a múltévi aba novák emlékkiállításán is szerepelt. a 3500 forintos indulási árról 6600 forintra licitálták a vásárlók.

deák ébner lajosnak négy olajfestménye került árverésre. valamennyit megvették. a legnagyobb érdeklődés a cigányok című 32x40 centiméteres nagyságú olajfestménye iránt nyilvánult meg és a kikiáltott 1550 forint helyett 4200 forintért kelt el. jóval a kikiáltási ár felett vették meg glatz oszkár két képét és elkelt idős markó károly olasz táj című képe is, amely az aukció egyik legértékesebb darabja volt. kikiáltási áráért, 20.000 forintért vették meg. elkelt egy árverésre felajánlott munkácsy kép is, a férfi tanulmányfej, 8.000 forint helyett 9.800 forintért. gazdára találtak a rippl-rónai, a rudnay és a vaszary képek is.

végeredményben az árverésre felajánlott 132 képből 111-et vettek meg a vásárlók, összesen 346.000 forint értékben./mti/

1-.-

#

le

20.15/szb

-38-

bb 74. benkő gyula ünneplése a vigszinházban

i bi/gg/vm sr

1963. október 1.

kedden este a vigszinházban a rómeó és julia előadása előtt benkő gyula 25 éves vigszinházi tagságának jubileumáról emlékeztek meg pályatársai. a színház igazgatóságának ajándékát, a jubileumi aranygyűrűt várkonyi zoltán főrendező adta át meleg üdvözlő szavak kíséretében. ezután somló istván, sulyok mária és ruttkai éva köszöntötte a jubilánst. benkő gyula meghatottan válaszolt az üdvözlésekre./mti/

-.-

bb 75. fogadás a kínai népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

t bc/gg/m/sr

1963. október 1.

csei ce-min, a kínai népköztársaság budapesti nagykövete a kínai népköztársaság kikiáltásának 14. évfordulója alkalmából kedden este a nagykövetségen fogadást adott.

a fogadáson megjelent kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára, továbbá az mszmp központi bizottságának, az elnöki tanács és a minisztertanács több tagja, a politikai a gazdasági és a kulturális élet számos más vezető személyisége. részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviseltek több vezetője és tagja is. /mti/

-.-

le

20.43/n

-39-

bb 76. külföldi művészek érkeztek a budapesti zenei versenyekre
i ol/tr/m/sr 1963- október 1.

csütörtökön kezdődik a zeneakadémián a gordonka-verseny sorsolásával a 7. budapesti nemzetközi zenei versenyek eseménysorozata. a gordonkaversenyre 22 országból mintegy 40 külföldi művész érkezik.

kedden érkezett magyarországra jacques sudrat francia gordonkaművész. hazánkban tartózkodik már az amerikában élő, japán származású tzu tzu mi, a közelmúltban lezajlott müncheni gordonkaverseny győztese. /mti/

- v é g e -

21.44/n

-40-

2145 Leli

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 189-400, 369-600
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. október 1.

bb 1. kiváló hegedűszólisták próbajátéka az operaházban

i ol/hné/m/fm

1963. október 1.

október 5-én, szombaton kiváló hegedűszólisták részvételével próbajátékot tartanak az operaházban. hat év óta először kerül sor ilyen bemutatóra, amelynek célja új koncertmester kiválasztása. /mti/

---

bb 2. zenekari hangversenyek az aggteleki cseppkőbarlangban

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 1.

a világhírű aggteleki és jósvafői barlangrendszert az év eleje óta mintegy 100.000 hazai és külföldi turista tekintette meg. a borsod megyei tanács idegenforgalmi hivatala érdekes programot készített, hogy a látogatottság a téli hónapokban se csökkenjen. a barlang nagytermében - amelynek hőmérséklete a leghidegebb napokon is kedvező - a miskolci városi és a máv erkel ferenc szimfonikus zenekar részvételével több hangverseny megtartását tervezik. ezekre a hangversenyekre az ibusz különvonatain vagy külön autóbuszain utazhatnak majd távolabbi vidékekről a vendégek. /mti/

---

bb 3. bevezették a tanuló balesetbiztosítást az egyetemeken és a főiskolákon

i kf/kf/m/vg

1963. október 1.

az általános és a középiskolák után most - az 1963/64. tanévtől - bevezették a tanuló balesetbiztosítást az egyetemeken és a főiskolákon is.

/folyt.köv./

Le